

Jaarverslag 2024-2025

Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling

Kinderen in de leeftijd van 9-11 jaar leren hun leven en leefomgeving in kaart te brengen, daarover te praten, aan de bel trekken als het even niet goed gaat en weten bij wie zij terecht kunnen om hulp te vragen. Daar staat de stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling voor. We richten ons op leren participeren, sociale veiligheid, het borgen van opvolging, burgerschapsvorming, democratie en het implementeren van de kinderrechten in het dagelijkse leven. Daartoe zijn we afgelopen jaren op twee terreinen actief geweest:

1. KinderrechtenNU (KRNU)
'leren participeren' voor kinderen in de basisschoolleeftijd
2. KinderrechtenNU in de klas in groep 6 en 7
KinderrechtenNU in de klas voor ouders van groep 3

“Kinderbescherming vraagt om Kinderparticipatie: Je eigen verhaal KUNNEN vertellen.”

3. Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKB)
Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester in de gemeente
Kinderdemocratie voor de leerlingen in groep

KinderrechtenNU (KrNU) heeft een methode uitgewerkt met behulp van de kennis en de adviezen van jeugdartsen en onderwijskundigen en uitgetest in de praktijk, waarbij afgestapt is van ad hoc-interventies en gewerkt wordt aan een structurele preventieve benadering. Daarbij maken we kinderen ervan bewust dat ze er nooit alleen voor staan. Kinderrechten beginnen bij kinderparticipatie: van kinderen zelf horen of voorzienings- en beschermingsrechten toereikend zijn.

Niet over de kinderen praten maar met hen Preventie vóór interventie

KinderrechtenNU (KrNU) heeft samen met de adviezen van kinderen, professionals en wetenschappers uit de gezondheidszorg en het onderwijs een werkwijze ontwikkeld om inzicht te bieden in en bespreekbaar maken door kinderen van hun eigen leefsituatie. Dat vraagt om een paradigmashift van 'dit zijn mijn rechten' naar 'wat heb ik nodig'.

Het **Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters** (NGKb) is opgericht om kinderparticipatie en burgerschapsvorming te realiseren voor alle kinderen uit groep 7 van de basisscholen. Daarbij wordt het NGKb ondersteunt door KrNU. De scholen zijn bij wet verplicht in het schoolwerkplan invulling te geven aan burgerschapsvorming.

Kinderrechten begint bij kinderparticipatie, het leren participeren. Het NGKb richt zich op het toerusten van het kind als actor in het gezin, de school, de wijk en de maatschappij. Het NGKb ondersteunt gemeenten, scholen en particuliere organisaties in het bevorderen van de aanstelling en methodisch aanpakken van de aanstelling en werkwijzen van kinderburchemeesters en kindergemeenteraden. Daarmee wordt ook bereikt dat kinderparticipatie en kinderrechten verankerd worden in het beleid van de gemeente.

De start het NGKb betekende investeren in kinderparticipatie in gemeenten. In 2020 is dat verbreed en verdiept. In 2019 stond voor KrNU in het teken van verbreding van 'KinderrechtenNU in de klas', training en advies. In 2021 heeft een methodische verdieping en uitwerking van de producten van KrNU plaatsgevonden in samenhang met hetgeen door NGKb werd gerealiseerd. Daardoor ontstond een totaalpakket aan producten en diensten.

De Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling heeft altijd kunnen rekenen op de behulpzame adviezen van Professor Dr. Jan C.M. Willems. Grote waardering en erkenning is op zijn plaats voor zijn concrete heldere vertaalslag van kinderrechten naar de situaties van, voor en door kinderen.

Terugblik 2024-2025 KRNU

1. KinderrechtenNU is de kinderschoenen ontgroeid en staat stevig als een huis (zie Kinderrechten.NU). Het werkplan voor de jeugdgezondheidszorg en onderwijs is de praktische basis voor de workshop 'KinderrechtenNU in de klas'.

Toolkit 'KinderrechtenNU in de klas' is verder ontwikkeld en bestaat nu uit

- Draaiboek & Stappenplan workshop 'KinderrechtenNU in de klas'
- KinderrechtenNUspel
- Kinderrechtenchecklisten voor kind, jeugd, ouder, professional en een Engelse versie
- KinderMeldcodekaart
- Sociale Kinderkaart
- Rad van Kinderrechten

2. Nieuwe site om de inhoud van Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling samen te vatten.

Kinderparticipatie = leren participeren: www.kinderparticipatie.nl

- a. voor het onderwijs:
aanvulling op de Wet verplichte meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, een invulling van de Wet sociale veiligheid in de school;
basisvorming voor burgerschap en democratie
- b. voor de rechtsbescherming:
kinderbescherming vraagt om kinderopparticipatie en preventie
- c. in de jeugdgezondheidszorg:
preventieve invulling van de Wet publieke gezondheid en van de Jeugdwet, monitoring
- d. voor de opvoeding:
leidraad in het bespreekbaar maken van alles wat belangrijk is in het leven en nodig is om groot te groeien;
bespreekbaar maken van kinderrechten in het dagelijks leven. Dat naast de juridische benadering
- e. voor Nederland:
oefening in de basisvragen voor de democratie: Hoe gaan we met elkaar om, hoe zorgen we voor elkaar en hoe kunnen we elkaar helpen;
implementatie en integratie van het kinderrechtenverdrag in de samenleving en in alle beleid en een goede verantwoording aan het Kinderrechtencomité in Genève;
een participatiesamenleving waarin ieder mens gelijkwaardige kansen krijgt
- f. voor ieder kind... mens:
fundament voor het leven en voor de samenleving en onze democratie

3. De gegeven **trainingen voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen en nu ook jeugdzorg en schoolmaatschappelijk werk** zijn met enthousiasme ontvangen. De deelnemers ervaren hoe veiligheid gecreëerd wordt, kinderen in hun kracht komen en leren hun leven en leefomgeving in kaart te brengen. En hoe op basis hiervan de monitoring op een nieuwe manier kan worden uitgevoerd, zonder aandachtspunten onder stoelen of tafels te schuiven. Evaluaties van de workshop 'KinderrechtenNU in de klas' zijn veelbelovend.

4. De **Handreiking KinderrechtenNU in de klas**, kinderopparticipatie de schakel naar een sociaal veilige omgeving, geestelijke en lichamelijk gezondheid, burgerschapsvorming en democratie is opgesteld en is medeondertekend door GGD GHOR Nederland, Actiz, VNG, PORaad en Ingrado.

De **Handreiking Kinderparticipatie de schakel naar Democratie** is medeondertekend door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Wethoudersvereniging, Vereniging van Griffiers, Nederlandse Vereniging van Raadsleden en Nederlands Genootschap van Burgemeesters

Deze twee handreikingen zijn samengevoegd in:

Leren participeren is burgerschapsvorming, Kinderrechten en kinderopparticipatie verankerd in de gemeente & Preventie in gezondheid en bescherming. De handreiking is bestemd voor allen die met kinderen werken in organisaties, onderwijs, gezondheidszorg, voor hen die werk maken van kinderrechten. Voor gemeenten, de VNG en ministeries van JenV, VWS, OCW, BZK, SWZ.

Aandacht voor 1. Wat heb jij nodig om veilig, gezond en blij op te groeien? 2. Wat hebben we voor Samen nodig om veilig, gezond en fijn samen te leven?

5. De **Landelijke Dag van Kinderburgemeesters** worden jaarlijks in maart georganiseerd. Kinderburgemeesters en hun gemeentelijke begeleiders zoals burgemeesters, wethouders, raadsleden, beleidsmakers, griffiers, doen mee aan de workshops die het NGKb organiseert met vele landelijke organisaties die vermeld worden in het “Werkboek van de Kinderburgemeester” (en kindergemeenteraad en begeleider). Het werkboek heeft weer een update gekregen.
6. Landelijke organisaties waar KrNU en NGKb mee samenwerkt zijn o.a. de VNG, Jantje Beton, Ruimte voor de Jeugd, NJi, Het Gehandicapte Kind, SamenSpelen, AJN jeugdartsen, V&VN, Veilig Verkeer Nederland, GGD GHOR Nederland, Actiz, Samen voor alle kinderen en hun samenwerkende organisaties, Politieacademie, Kinderrechtencollectief, Eurowijs, De Toekomststoel, Groen Cement, Kindvriendelijk.nu, Stichting Grondwet op de basisschool, Bond tegen Vloeken, Smartphonevrij opgroeien.
7. De landelijke websites Kinderrechten.NU, Kinderburgemeesters.nl, Kinderparticipatie.nl en Kinderrechtenproof.nl zijn en worden verder ontwikkeld.
8. Voor het Programma Kinderdemocratie en Landelijke verkiezingen in alle groepen 7 van de basisscholen zijn de tools ontwikkeld. Kinderen oefenen in het meedenken over wat hebben we samen nodig om fijn met elkaar te kunnen leven en wat is voor ieder kind nodig om veilig, blij en gezond op te groeien. Kinderrechten en kinderpacticipatie worden verankerd in beleid van school en gemeente.
9. Het Projectplan ‘Kinderdemocratie’, Kinderparticipatie in de gemeente, is samengesteld. Tevens zijn de producten en instrumenten die erbij horen klaar om pilots in gemeenten te kunnen uitvoeren. Deze zijn op verzoek te downloaden en kunnen gebruikt worden door gemeenten.
10. Een doorlopende activiteit is advisering aan en presentaties voor, JGZ, basisonderwijs, HBO, gemeenten en andere professionals die voor en met kinderen werken.
11. Dat geldt eveneens voor het trainen van Kinderrechtencoaches. Over samenhang in kinderrechten als fundament voor kinderpacticipatie, en burgerschapsvorming en preventieve activiteiten door kinderen zelf.
12. Tevens is aan landelijke communicatie gedaan door optredens van de initiatiefneemster, zoals een interview in de “Dikke Blauwe”.
13. Willemijn Dupuis heeft de werkgroep kinderrechten van de provincie Limburg geadviseerd, onder meer bij voorbereiding en uitvoering van de conferentie ‘Ieder kind moet zijn eigen verhaal KUNNEN vertellen’. Deze vormt een basis voor verder overleg en ondersteuning t.a.v. het in beleid verankeren van kinderrechten en kinderpacticipatie. Provincie Limburg is bij de ontwikkelingen betrokken.
14. Ook in de gemeente Tilburg is er een training gegeven voor jeugdhulpverleners en schoolmaatschappelijk werkers.
15. Landelijke communicatie en instrumenten zijn verder ontwikkeld en gereed gemaakt, zoals:
 - Handreiking Kinderparticipatie, de schakel naar democratie
 - Handreiking Kinderparticipatie, de schakel naar een sociaal veilige omgeving, geestelijke en lichamelijke gezondheid, burgerschapsvorming en democratie.
 - Kinderparticipatie in de gemeente **‘WE DOEN HET SAMEN’**, de gemeente slaat de brug tussen gezondheidszorg onderwijs, zorg en bescherming, burgerschap en democratie. Het implementeren van kinderrechten en kinderpacticipatie is het gevolg.
 - Werkboek van de kinderburchemeester. Een werkboek dat de begeleider kan gebruiken met kindwethouders en kindergemeenteraadsleden.
 - Workshop “KinderrechtenNU in de Gemeente” voor de raadsleden en de kindergemeenteraad.
 - Gemeente-KRNU-toolkit is gereedgekomen, waarin o.a. draaiboek voor de gemeente, verkiezingsmaterialen voor groep 7 van het Primair Onderwijs, het werkboek van de kinderburchemeester en begeleider, de Sociale Kindergemeentekaart, Kinderrechtenchecklist, KinderrechtenNUSpel en het Manifest “WE DOEN HET SAMEN”, ter ondertekening door burgemeester en kinderburchemeester.
 - KindHigh5 SamenSporten
 - KindHigh5 SamenSpelen
16. Het aantal kinderburchemeesters is gestegen naar 163, waarbij ook een aantal Kindergemeenteraden.
17. Adviesbureau Fakton organiseerde een bijeenkomst in de RAI in Amsterdam tijdens de vastgoedbeurs PROVADA. Dit is een bijeenkomst met en voor vertegenwoordigers uit de vijf grote steden (Amsterdam,

Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven) die verantwoordelijk zijn voor onder andere ruimtelijke ordening, wonen, bouwen, mobiliteit en economie. Kinderburgemeesters hebben deelgenomen aan het debat over een stem aan kinderen in de keuzes die gemeenten maken voor wonen, werken, winkelen, recreëren en bijvoorbeeld mobiliteit, gezondheid en duurzaamheid.

Dankwoord aan de kinderburgemeesters luidde o.a.:

“Ons is opgevallen dat jullie oplossingen weten te bedenken die niet altijd gaan over de grote en moeilijke zaken. Het geheim blijkt juist vaak ook in kleine dingen te vinden. Jullie hebben de mensen die beslissingen nemen erop gewezen niet alleen aan speelplekken te denken maar ook aan fijne veilige ontmoetingsplekken voor alle mensen samen. Niet ergens ver weg van waar je woont en leeft, maar juist midden in de wijk. Ook vertelden jullie hoe belangrijk het is dat je veilig kunt lopen en fietsen in de stad, en dat scholen, sportplekken, winkels en bijvoorbeeld een bibliotheek een beetje in de buurt zijn. En jullie hebben veel indruk gemaakt met aandacht vragen voor woningen die betaalbaar zijn voor iedereen. Want, als woningen betaalbaar zijn kunnen mensen gezonder en gelukkiger leven en kinderen fijn opgroeien.

Wij zijn ervan overtuigd dat niet alleen wij, maar ook de mensen van de gemeenten onder de indruk waren van wat jullie hebben gezegd. Het was heel knap hoe jullie een eigen plek hebben opgeëist in het maken van plannen voor wijken en buurten in de stad. Jullie hebben de mensen die erover gaan heel goed op het hart gedrukt dat er ook altijd goed gekeken moet worden naar wat kinderen nodig hebben. Daar worden jullie, de stad en de hele samenleving beter van.”

Nog steeds is de wijze waarop dit begeleid is en de ervaring een inspiratiebron voor alle verdere ontwikkelingen.